

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
KALNIEŠU GRUPA.

VĒSTURISKĀ IZZIŅA
1914.g. - 1916.g.

PA - 24. fonds

1914.g. 1. janvārī Šveices pilsētā Cīrihē tika dibināta Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) Kalniešu grupa.¹ To izveidoja pieci no LSD Cīrihes Sekcijas (1903.g. dibinātā latviešu sociāldemokrātisko emigrantu grupa)² izstājušies biedri.

Kalniešu grupa ietilpa 1912.g. izveidotajā LSD ārzemju grupu Koporganizācijā un ievēroja tās izstrādātos LSD ārzemju grupu statūtus. Grupas galvenais mērķis bija materiāli un morāli atbalstīt LSD un ārzemju grupu koporganizāciju, kā arī veicināt ārzemēs dzīvojošo sociāldemokrātu saliedēšanu.³

Kalniešu grupas darbības veiksmīgu uzsākšanu pārtrauca 1. Pasaules karš. Radās materiālas grūtības, biedru vidū strauji pieauga bezdarbs. Grupas biedri aktīvi agitēja pret karu un pievienojās LSD CK ārzemju pārstāvniecības - Ārzemju Komitejas⁴ (ĀK) rezolūcijai "Pasaules karš un starptautiskās sociāldemokrātijas taktika"⁵. Atšķirībā no Cīrihes Sekcijas, kas bija meļševistiski noskaņota, Kalniešu grupa konsekventi atbalstīja bolševistisko virzienu partijā un 1915.g. 5. decembra sapulcē pieņēma rezolūciju pret sociālpatriotismu.⁶

1915.g. 30. jūlijā Kalniešu grupa kopā ar krievu biedriem nodibināja Cīrihes krievu internacionālistu klubu,⁷ kura mērķis bija apkarot šovinismu un sociālpatriotismu partijā. Grupas biedri piedalījās arī b. Balabānovas nodibinātajā internacionālistu klubā,⁸ kā arī darbojās emigrantu kasē.

¹ LVA, PA-24.f., 1. apr., 1.l., 2. lp.

² L. Dūma un Dz. Paeglīte. Revolucionārie latviešu emigranti ārzemēs 1897.-1919.-Rīga, 1976.-236.lpp.

³ LVA, PA-24.f., 1. apr., 1.l., 2. lp.

⁴ Skat. LSD ĀK (PA-2.f.) Vēsturisko izziņu

⁵ LVA, PA-24.f., 1. apr., 1.l., 5. lp.

⁶ LVA, PA-24.f., 1. apr., 1.l., 5. lp.

⁷ Turpat, 25.lp.

⁸ Turpat, 5. lp.

1916.g. pavasarī radās grūtības ar sapulču organizēšanu,
jo gandrīz visi grupas biedri strādāja ārpus Cīrihes.⁹

Tuvāku ziņu par grupas likvidēšanos trūkst. Iespējams, tā
beigusi pastāvēt 1916.g. beigās vai 1917.g. sākumā, kad, augot
revolucionārajam noskaņojumam Dzintenē, sociāldemokrāti steidzās
mājup un ārzemju grupas beidza darbību.

Vadošā arhiviste

L. Vītola

L. Vītola

⁹ LVA, PA-24.f., l. apr., l.l., 36. lp.